

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Adam Roch
SSN Igor Zgoliński

w sprawie R. Z.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 30 sierpnia 2023 r.,

kasacji wniesionej na niekorzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Myszkowie

z dnia 16 stycznia 2023 r., sygn. akt II K 707/22

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Myszkowie wyrokiem łącznym z dnia 16 stycznia 2023 roku, sygn. akt II K 707/22 połączył karę grzywny orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie II K 212/21 z jednostkowymi karami grzywny orzeczonymi wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 11 czerwca 2021 r. w sprawie II K 278/21 i wymierzył skazanemu R. Z. karę łączną

200 (dwustu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł (dwudziestu złotych).

Od powyższego wyroku nie została wniesiona apelacja.

Kasację na niekorzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego oraz procesowego, a mianowicie:

1. art. 39 § 1 k.k.s. i art. 23 § 3 k.k.s., polegające na wymierzeniu R. Z., w wyniku połączenia orzeczonej wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie o sygn. akt II K 212/21 za przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 k.k.s. popełnione w okresie od 20 marca 2017 r. do 20 stycznia 2020 r. kary 20 stawek dziennych grzywny, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł oraz orzeczonych wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 11 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt II K 278/21. za dwa przestępstwa z art. 79 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości popełnione w okresach od 1 lipca 2019 r. do 15 lipca 2019 r. oraz od 1 października 2020 r. do 15 października 2020 r., dwóch jednostkowych kar 100 stawek dziennych grzywny, przy przyjęciu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, kary łącznej grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, przy przyjęciu wadliwie określonej stawki dziennej grzywny w kwocie 20 zł, a więc poniżej ustawowego jej progu, gdyż zgodnie z brzmieniem przepisu art. 23 § 3 k.k.s. in fine, stawka dzienna grzywny nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w czasie popełnienia czynu, ani też przekraczać jej czterystukrotności, gdzie - przy uwzględnieniu daty popełnienia pierwszego z wymienionych czynów - zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. (Dz.U.2018.1794 z dnia 2018.09.19) minimalne wynagrodzenie za pracę w 2019 r. zostało ustalone na kwotę 2 250 zł. w związku z czym dolna granica stawki dziennej grzywny wymierzonej skazanemu za przestępstwo skarbowe popełnione w roku 2019 r. nie mogła być niższa niż 75 zł, przy czym reguła ta, wobec brzmienia art. 39 § 1 k.k.s., znajduje zastosowanie również do przestępstwa,

a w rezultacie ustalenie przez Sąd meriti w odniesieniu do orzeczonej kary łącznej grzywny wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł w oczywisty sposób uchybiało opisanym wyżej zasadom jej określania;

2. art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegające na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte w terminie zawiadomienie skazanego o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 16 stycznia 2023 r., zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, podczas gdy korespondencję tę wysłano na adres, niebędący wskazanym przez R. Z. miejscem jego zamieszkania, dłuższego pobytu i jednocześnie jego adresem do doręczeń, w sytuacji gdy oświadczenia w tym przedmiocie znajdowały się w załączonych do niniejszego postępowania aktach spraw o sygn.: II K 212/21 i II K 278/21, co w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania pod jego nieobecność z rażącym naruszeniem prawa skazanego do obrony, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie oraz poddania wydanego wyroku łącznego kontroli Sądu II instancji.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myszkowie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k.

Należy w pełni podzielić oba zarzuty zawarte w kasacji Prokuratora Generalnego o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy przepisów prawa karnego materialnego i procesowego.

Odnosząc się do pierwszego z postawionych zarzutów wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia dyspozycji art. 23 § 3 zd. drugie k.k.s. Zgodnie z treścią tego przepisu, sąd – ustalając stawkę dzienną - bierze pod uwagę dochody sprawcy, jego warunki osobiste, rodzinne, stosunki majątkowe i możliwości zarobkowe; stawka dzienna nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia ani też przekraczać jej czterystukrotności. Zatem, do ustalenia wysokości stawki dziennej w konkretnej sprawie, niezbędne jest ustalenie kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w czasie popełnienia czynu.

Jak trafnie wskazał prokurator, najwcześniejszy z czynów przypisanych R.Z. został przez niego popełniony w okresie do dnia 15 lipca 2019 r. Zgodnie z obowiązującym wtedy Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r., minimalne wynagrodzenie za pracę zostało ustalone w wysokości 2250 zł (Dz.U.2018.1794 z dnia 2018.09.19). Zatem w niniejszej sprawie granice stawki dziennej zostały wyznaczone przez kwoty 75 zł (jedna trzydziesta minimalnego wynagrodzenia) i 30 000 zł (czterystukrotność tej stawki). Jednocześnie zaznaczyć należy, że zgodnie z treścią art. 86 § 2 k.k. nowa wysokość stawki dziennej nie może być wyższa od najwyższej ustalonej poprzednio. Zatem w niniejszej sprawie, rozstrzygnięcie Sądu meriti w przedmiocie ustalenia nowej wysokości stawki dziennej grzywny winno oscylować między najniższą dopuszczalną wysokością stawki dziennej (75 zł), a najwyżej ustaloną wartością tej stawki w podlegających łączeniu sprawach (100 zł w sprawie II K 212/21).

Sąd Rejonowy w Myszkowie w zaskarżonym wyroku łącznym z dnia 16 stycznia 2023 r. ustalił zaś wysokość stawki dziennej grzywny na kwotę 20 zł, tym samym rażąco naruszył przepis prawa materialnego, tj. art. 23 § 3 k.k.s., którego zastosowanie wynikało z treści art. 39 § 2 k.k.s.

Odnosząc się zaś do drugiego ze stawianych przez prokuratora zarzutów, wskazać należy, iż Sąd Rejonowy dopuścił się także rażącego naruszenia przepisów o charakterze procesowym, co skutkowało naruszeniem prawa skazanego do obrony. Wskazać bowiem należy, że R. Z. nie został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, bowiem zawiadomienie to nie zostało wysłane na właściwy adres jego zamieszkania. Wprawdzie zawiadomienie o terminie zostało uznane za doręczone prawidłowo, jednakże zostało wysłane na błędny adres (znajdujący się w aktach sprawy II K 707/22 na uzyskanych danych o karalności), przesyłka nie została podjęta przez skazanego, po dwukrotnym jej awizowaniu wróciła do nadawcy. Jak trafnie wskazał prokurator, aktualny adres wskazywany przez skazanego znajdował się w aktach II K 212/21 i II K 278/21 (załączonych do przedmiotowej sprawy). Stwierdzić więc należy, że skoro R. Z. nie został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy głównej z dnia 16 stycznia 2023 roku, to w takiej sytuacji Sąd I instancji nie mógł jej prowadzić pod nieobecność skazanego. Podzielając stanowisko skarżącego, zawarte w analizowanej kasacji, wskazać należy, że Sąd I instancji

rażąco naruszył art. 117§1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374§1 k.p.k. Zauważyć należy, że wprawdzie od dnia 1 lipca 2015 r. oskarżony ma prawo, a nie obowiązek, jeżeli sprawa nie dotyczy zbrodni lub gdy przewodniczący albo sąd nie uzna jego obecności za obowiązkową, brania udziału w rozprawie (art. 374§1 k.p.k.), niemniej jednak, aby móc to prawo realizować, oskarżony musi być prawidłowo zawiadomiony o jej terminie i miejscu (art. 117 § 1 k.p.k.), a gdy brak jest na to dowodu, to czynności tej nie powinno się przeprowadzać (art. 117 § 2 k.p.k.). Podkreślić jednocześnie należy, że wskazanie na przesylce poprawnych danych adresowych warunkuje możliwość uznania zawiadomienia za doręczone, także i wtedy, gdy nastąpi to w trybie tzw. doręczenia zastępczego, o którym stanowi przepis art. 133 § 1 i § 2 k.p.k.

Uwzględniając zatem powyższe rozważania, zasadnym było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Myszkowie, podczas którego Sąd ten w sposób prawidłowy zastosuje obowiązujące przepisy prawa karnego materialnego oraz procesowego.

[PGW]

[ms]